

Statsbanernes Vedkommende udpegedes Søfartschef Heise, og saa ønskede vi en Mand fra et privat Værft til at bedømme dette Forhold; hertil valgtes Direktør for Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri Andersen. Endelig blev Fuldmægtig i Statsbanernes Regnskabskontor Bertelsen Medlem af Kommissionen. Disse Folk har undersøgt hele dette Spørgsmaal og er kommet til det Resultat, at Materialerne og Anskaffelserne i det hele taget til Dampfærgerne „Dan“ har beløbet sig til 1 525 000 Kr., det er efter Regningernes Paalydende. Herfra gaar Toldgodtgørelse 116 000 Kr., saaledes at det i alt bliver 1 409 000 Kr.; Arbejds løn og Driftsomkostninger ved Bygningen af Færgerne andrager et Beløb af 2 444 000 Kr. Derved kommer vi op paa et samlet Beløb af 3 853 000 Kr. Kommissionen udtaler, at for at kunne bedømme, hvad en tilsvarende Færge vilde have kostet, hvis den var blevet bygget i det samme Tidsrum som „Dan“ paa et privat Værft, har man forespurgt og til fortrolig Benyttelse faaet opgivet fra danske Værfter og Rederier saadanne Oplysninger, at man ved at bearbejde disse har kunnet danne sig et Skøn over, hvorledes det vilde have stillet sig med disse Udgifter, og man er da kommet til det Resultat, at Priserne paa de Materialer, som er indkøbt til „Dan“, i alt væsentligt ligger i Niveau med dem, som andre har betalt paa det samme Tidspunkt, og at Bygningen af „Dan“ paa et privat Værft vilde have andraget 3 a $3\frac{1}{4}$ Mill. Kr., saaledes at det altsaa er blevet 600 000—700 000 Kr. dyrere at bygge den paa Orlogsværftet, end det vilde være blevet at bygge den paa et privat Værft. Det vil altsaa sige, at Arbejds løn og Driftsomkostninger, som staar opført til 2 444 000 Kr. paa Orlogsværftet, er 600 000—700 000 Kr. højere, end de vilde have været ved et privat Værft. Angaaende denne højere Betaling paa Orlogsværftet har Marineministeriets Medlemmer af Kommissionen i Betænkningen ønsket at udtale følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil oplæse: „Orlogsværftet er først og fremmest anlagt som Flaadestation, og der findes derfor paa dette en Række Magasiner og Depoter, hvis Beliggenhed mellem Værkstedbygning-

gerne gør, at Afstandene mellem disse er langt større, end de vilde være, hvis Værftet var anlagt kun som Skibsværft. Da der endvidere ej heller fandtes moderne Hjælpemidler til Transporterne, blev disse — ikke mindst paa Grund af de høje Arbejds lønninger — betydeligt større, end de vilde være blevet paa et Privatværft. En stærkt medvirkende Aarsag til Orlogsværftets dyrere Arbejde var, at Værftets Beskæftigelsesgrad paa det givne Tidspunkt laa langt over den Beskæftigelsesgrad, der er den mest økonomiske. Det skal saaledes anføres, at Skibsbyggerværkstedet beskæftigede dobbelt saa mange Arbejdere som før Krigen, og at det i længere Perioder var nødvendigt til Tider at holde selve Værkstedet i Gang Dag og Nat.“ Og de øvrige Medlemmer af Kommissionen, som var udpeget af Statsbanerne, altsaa Søfartschef Heise, Direktør Andersen fra Helsingør Skibsbyggeri og Fuldmægtig Bertelsen ved Statsbanerne, har skrevet, at de ikke havde noget at bemærke til det, der er fremsat fra Orlogsværftets Side om disse Forhold. Men det faktiske er altsaa, at det er blevet 600 000—700 000 Kr. dyrere for Staten at faa denne Færge bygget paa Orlogsværftet, end det vilde have været at faa den bygget paa et privat Værft, og jeg vil jo sige, at naar man ser det ud fra Ministeriet for offentlige Arbejders Synspunkt, vil det ikke stimulere os til i Fremtiden at bygge Færger paa Orlogsværftet. Dog ønsker jeg at tilføje, at det erkendes af Statsbanerne, at den Færge, der er leveret, helt igennem, baade hvad Materialer og Arbejde angaar, er en udmærket god Færge. Ved Bygningen af denne Færge har man fra Statsbanernes Side heller ikke kunnet føre den Kontrol, som man ellers kan. Ja, man kunde det teknisk, men ikke forretningsmæssigt, fordi den ene Statsinstitution ikke kan føre den Kontrol med den anden Statsinstitution, som den kan føre overfor et privat Værft, hvor den faar bygget en Færge efter Regning. Man har ment, at den ene Statsinstitution maatte stole paa, hvad den anden Statsinstitution opgav. Dog er der truffet den Bestemmelse for Statsbanernes Vedkommende, at hvis vi i Fremtiden skal bygge Færger paa Orlogsværftet, maa Stats-